

Hodnocení bakalářské práce Anežky Pospíšilové Podoby prózy s tematikou okupace v české literatuře.

Návrh tématu práce si autorka záměrně rozšířila sama, rozhodla se zaznamenat proměny zpracování tématu války a okupace v prózách vydaných v rozmezí téměř třiceti let (od r. 1949 do poloviny sedmdesátých let) a porovnat proměny struktury textů v souvislosti s podmínkami a požadavky měnících se okolností a podmínek kulturně politických v jednotlivých periodách. Dílo je uvedeno přiblížením děje, pozornost je dále věnována strukturním dominantám: prostředí a jeho funkci v textu, postavám, motivům či symbolům, kompozici a jazyku. K porovnání si autorka zvolila co možná nejširší rozsah autorských pohledů, mezi analyzované texty zařadila prózy autorů známých (Ptáčník, Otčenášek, Lustig, Hrabal, Pavel) i méně známých či aspoň méně čtených (Weil, Frýd, Bělohradská, Kovtun).

Náročný záměr se autorce podařilo beze zbytku realizovat (i díky využití sekundární literatury, literárních slovníků či dobových ohlasů), detailní analýzou a porovnáním takového množství textů je pak nabídnut relativně ucelený a plastický obraz širokého tematického rozpětí od holocaustu po poválečnou bezradnost (Dita Saxová). Okupace je viděna očima staršího Žida (Bez krásy, bez límce) i očima dítěte (O. Pavel), pohledem muže, dívky, jedince, dvojice mladých milenců (Romeo, Julie a tma) nebo rozmanitého a přece jednolitého kolektivu (Ročník jedenadvacet, Krabice živých). Výsledkem devíti analýz devíti prozaických textů v devíti kapitolách představuje latentní nástin vývoje prózy ve sledovaných periodách: výběr prostředí, volba a jednání postav, výběr motivů, kompozice i užité jazykové prostředky naznačují proměny společenského klimatu, jež se odehrávaly pouze zdánlivě mimo literaturu. Práce ale vypovídá především o kvalitách autorů, i oněch méně zkušených (Ptáčník, Frýd, Lustig, Bělohradská, Pavel), poukazuje na odlišnou „řeč“ detailů, použitých v různých textech, ale vždy s jiným vyzněním, nabízí široké spektrum mravních postojů i řešení existenciálních situací, jakkoliv je jejím „předmětem“ toliko umělecké dílo, především ale nabízí devět strhujících příběhů!

Autorka náročné téma zvládla, analýza strukturních dominant je provedena systematicky, důkladně, nápaditě, fundovaně, citlivě a kultivovaně.

Práci navrhoji k obhajobě, a přes několik (opravdu málo) pravopisných chyb ji vzhledem k výše uvedeným kvalitám i k jejímu rozsahu navrhoji klasifikovat jako výbornou.

V Plzni 23. 5. 2012

Jiří Staněk

Jiří Staněk